



Folketingets Social- og Ældreudvalg

Holmens Kanal 22  
1060 København K  
Telefon 33 92 93 00  
sm@sm.dk  
www.sm.dk

**Sagsnr.**

Folketingets Social- og Ældreudvalg har d. 14. december 2021 stillet følgende spørgsmål nr. 108 (alm. del) til social- og ældreministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Jane Heitmann (V).

**Doknr.**  
498028

**Dato**  
11-01-2022

**Spørgsmål nr. 108:**

Vil ministeren kommentere artiklen "Juraeksperter; nødberedskaber i Ældreplejen kan være ulovlige" fra Altinget den 14. dec. 2021, og i forlængelse heraf tilkendegive, hvilke konkrete initiativer ministeren har taget for at dæmme op for den akutte personalemangel i ældresektoren.

**Svar:**

Serviceoven er en rammelovgivning, som fastsætter de overordnede rammer for kommunernes forpligtelser i forhold til at yde den nødvendige hjælp, herunder hjælp til personlig pleje, til borgere, som har brug for hjælp hertil.

Serviceoven regulerer ikke det nærmere indhold eller omfang af den konkrete hjælp. Omfang og indhold af den konkrete hjælp afhænger af den konkrete og individuelle vurdering af den enkelte borgers behov og ressourcer, som kommunerne er forpligtet til at foretage. Det følger af kommunernes forpligtelser på området, at hjælpen skal gives ud fra en samlet helhedsvurdering af, hvad der fagligt er en ordentlig og forsvarlig hjælp.

Lovgivningen fastsætter således ikke hverken en øvre eller nedre grænse for omfanget af hjælpen til den enkelte borger. Ankestyrelsen har ansvaret for at behandle de konkrete klager over kommunens individuelle afgørelser om hjælp.

Kravet om konkret og individuelle afgørelser ud fra den enkelte borgers behov betyder, at det politisk fastsatte serviceniveau for ældreplejen i den enkelte kommune, herunder den vedtagne kvalitetsstandard for fx personlig pleje, kun vil være vejledende. Den enkelte borger vil altid skulle tilbydes en hjælp, der matcher den pågældendes individuelle behov og ressourcer.

I den forbindelse vil jeg gerne understrege, at hvis en kommune beslutter generelt at ændre i sit serviceniveau, og det ændrede serviceniveau kan medføre ændringer i den aktuelle hjælp, som en borger modtager, så skal der foretages en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers aktuelle behov og ressourcer med henblik på at sikre, at behovet stadig kan dækkes inden for det nye serviceniveau. Det gælder også, selvom der kun er tale om en midlertidig



ændring af serviceniveauet for en kortere periode. Jeg vil derudover gerne understrege, at kommunerne ikke må undlade at give de ældre den nødvendige hjælp. Det er Ankestyrelsen, der som klageinstans og overordnet tilsynsmyndighed, skal påse, at kommunerne overholder loven.

Når det er sagt, så er jeg også bekendt med, at flere kommuner op mod jul meldte ud, at de var gået i eller havde forberedt nødberedskab i hjemmeplejen, fordi de bl.a. som følge af situationen med COVID-19 og ferieafvikling midlertidigt havde svært ved at sikre den nødvendige bemanning til opgaverne. Jeg er fuldt ud bevidst om, at situationen i de pågældende kommuner desværre har konsekvenser for nogle af de ældre, der kan risikere at opleve eller allerede oplever, at der fx afsættes mindre tid til den hjælp og de ydelser, som de er visiteret til, eller at hjælpen leveres med en lavere kadence.

Der er ingen tvivl om, at kommunerne generelt står med store udfordringer i forhold til at skaffe den nødvendige arbejdskraft. Derfor er vi i regeringen sammen med kommunerne og aktørerne på ældreområdet i gang med at undersøge alle muligheder for at løse den akutte mangel på medarbejdere i kommunerne. I forhold til den aktuelle bemandingsudfordring i ældreplejen har vi fra regeringens side bl.a. gjort det muligt for social- og sundhedspersonale i hjemmeplejen og på plejehjem at overføre op til fire ugers ferie udover femte ferieuge til næste ferieår. Det kan være med til at frigøre personale på kort sigt.

Derudover har vi i regeringen den 21. december fået Folketingets opbakning til at forlænge den ordning, der betyder, at blandt andre folkepensionister kan tage ekstra corona-relateret arbejde i ældreplejen, uden at de bliver modregnet i pension for ekstraarbejdet. Ordningen er desuden udvidet, så den nu også omfatter efterlønnere.

Det er også blevet muligt for elever på blandt andet social- og sundhedsassistentuddannelsen at få forlænget deres praktikuddannelse i op til to måneder, så de kan indgå i corona-relateret arbejde, ligesom der er mulighed for at ændre på fordelingen af skole- og praktikperioder – også selvom skolen ikke er lukket.

Derudover har Uddannelses- og forskningsministeren og SU-forligskredsen kort før jul aftalt, at studerende på SU også i 2022 kan søge om at få forhøjet deres fribeløb og dermed undgå tilbagebetaling af SU, hvis de deltager i samfunds-kritiske funktioner som led i COVID-19-beredskabet.

Jeg vil gerne understrege, at vi i regeringen afsøger alle muligheder for at imødegå den akutte bemandingsudfordring i ældreplejen. Helt konkret arbejder vi tæt sammen med KL om at sikre, at alle kommuner er fuldt opmærksomme på de eksisterende værktøjer til at afhjælpe bemandingsudfordringerne, de allerede har, og som kommunerne allerede anvender, så flere bliver opmærksomme på de gode eksempler. Det drejer sig bl.a. om styrket samarbejde med uddannelsessteder, rotering af medarbejder internt rundt i og på tværs af kommunerne, eller at personale kan opjustere deres timer, hvis de er på deltid.

Med venlig hilsen  
**Astrid Krag**